

к.т.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Херсонського національного технічного університету

Повод Т.М.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та фінансів
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМИ РИЗИКАМИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

Кредитний ризик є невід'ємною складовою банківської діяльності і займає домінуюче місце в системі банківських ризиків. Банківська установа може відмовитись від кредитного ризику шляхом припинення кредитування, проте цим самим вона відмовляється від отримання прибутку.

Сучасна концепція кредитного ризик-менеджменту – це концепція стратегічного управління. Стратегічне управління кредитними ризиками є діяльністю щодо розробки ризикових кредитних стратегій банку, його найважливіших цілей та способів їх досягнення, в основі якої лежить консолідований аналіз екзогенних й ендогенних чинників, що впливають на кредитні ризики, стратегічне планування, механізм ув'язки тактичних і стратегічних рішень, вибір ризикової кредитної стратегії та розробка розділів кредитної політики в частині, що стосується кредитних ризиків; розробка механізмів реалізації ризикової кредитної стратегії і завдань кредитної політики банку; інтегрований контроль за реалізацією цих рішень та можливість їх своєчасного коригування.

Взагалі виділяють три види ризикових кредитних стратегій банківських установ: 1) толерантна до ризиків стратегія: припускає схильність банківського менеджменту до вибору в співвідношенні конкуруючих характеристик (ризик і доходності) кредитних операцій з високим рівнем ризику і, відповідно, з високою нормою прибутку; 2) диверсифікована кредитна стратегія ризиків: обумовлює оптимальне співвідношення між ризиком і доходністю; 3) стратегія локалізації кредитних ризиків: характеризується загальною спрямованістю на обмеження обсягів підвищених ризиків [1].

За своєю функціональною значимістю ризикові кредитні стратегії забезпечують постійний потенціал банківської прибутковості, тоді як служби банку, що здійснюють тактичне й оперативне управління ризиками, перетворюють потенціал на реальний прибуток [3].

У кожному банку процес стратегічного управління кредитним ризиком буде мати характерні деталі, пов'язані з особливостями даного банку – його організаційною структурою, спеціалізацією, величиною і т.д. [1].

Інноваціями у сфері банківського ризик-менеджменту можна вважати зарубіжний досвід банківських установ щодо мінімізації кредитного ризику: по-перше, використання психологічних тестів при здійсненні кредитування малого та середнього бізнесу, а також фізичних осіб. Тести розроблені таким чином, що дозволяють виявити психотип людини та визначити її схильність до чесності, і відповідно, платоспроможності; по-друге, концепція створення бюро мобільних пристроїв. Воно має працювати за принципом бюро кредитних історій, де зберігатиметься інформація для фінансових установ, про те з якого пристрою позичальник направив заявку на отримання кредиту, а також відстежуватиметься його статус погашення або прострочки; по-третє, використання практичних сторін прогнозування та стрес-тестів, моделі для створення та вибору сценаріїв проведення тестування, аналіз макроекономічних даних та їх використання при створенні моделей ймовірності дефолту; по-четверте, використання геолокаційних даних, як новий метод протидії шахрайству. У кожній адресі є своя градація за ризиком. Наприклад, виявлена закономірність: проживання в певному районі Великобританії (більшість адрес зосереджено у Лондоні) сприяє більшій схильності до шахрайства. Використання цих даних дозволило зарубіжним банківським установам збільшити ефективність протидії шахрайству на 6,5% [2]; по-п'яте, використання даних соціальних мереж як додаткового джерела інформації при оцінці кредитних ризиків.

Застосування різних методів та джерел інформації допомагають надати більш точну оцінку кредитоспроможності позичальника, тим самим знизити кредитний ризик банківської установи.

Також не менш важливим є наявність кваліфікованого персоналу в банківській установі. Ефективний ризик-менеджер повинен вміти планувати, розробляти, контролювати, аналізувати та оптимізувати минулі події та вишукувати методи покращання.

Таким чином, сучасні концептуальні питання управління кредитними ризиками можуть розглядатися тільки через призму стратегічного управління, при якому ризикові кредитні стратегії є домінуючим, атрибутивним елементом системи банківських стратегій. Конкуренція стратегій повинна нівелюватися за допомогою їх координації, що забезпечить найбільшу ефективність стратегічного управління банку взагалі і кредитними ризиками зокрема.

Крім того, кредитна стратегія банківської установи має бути визначена з точки зору якості кредитного продукту, прибутку, перспектив розвитку бізнесу, прийняттого співвідношення ризику і доходності, величини резервів і власного капіталу.

Література:

1. Аврамчук Л.А. Ризик-менеджмент як метод управління кредитним портфелем банку. Вісник Полтавської державної аграрної академії. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/5.1/3.pdf>.
2. Казак Е. Инновации в сфере риск-менеджмента. URL: <https://bankir.ru/publikacii/20131028/innovatsii-v-sfere-risk-menedzhmenta/>.
3. Сідак О. Кредитний ризик та формування банківських резервів в умовах фінансової кризи. Міжнародний збірник наукових праць. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/download/51500/47475>.

ПОПКОВ В.М.,

студент 3 курсу економіко-правового факультету
Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Науковий керівник: к.е.н., доцент С.О. Нікола

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ

Динамічність змін економічної кон'юнктури обумовлює необхідність формування виваженої та адаптивної фінансової політики, що сприятиме забезпеченню умов для відновлення економічного зростання та соціальної стабільності у суспільстві. Фінансова політика як вагомий економічний інститут має відігравати провідну роль у визначенні цілей, завдань структурних перетворень податкової, бюджетної, грошово-кредитної системи з посиленням якісного рівня їх управління. Слід зазначити, що фінансова політика, як складова системи державного регулювання економіки, передбачає використання інституційних інструментів, важелів і форм фінансової архітектури з метою забезпечення макроекономічної стабілізації та створення передумов для стійкого економічного зростання і збалансованого розвитку суспільних відносин.

Формування та реалізація дієвої політики має базуватися на принципах функціональної збалансованості, обґрунтованості, системності, адаптивної ефективності, що спрямовано на забезпечення оптимальних співвідношень між її складовими. Можливості використання заходів фінансової політики пов'язані з умовами та результатами виробництва, рівнем розвитку продуктивних сил та економічних відносин, характером споживання суспільного продукту. Реалізація структурних реформ системи державних фінансів потребує врахування інституційної інерції, що передбачає певний лаг у результативності здійснюваних трансформацій фінансової політики, посилення дієвості контролю за виконанням прийнятих рішень у даній сфері. Трансформація фінансових інститутів є важливим етапом удосконалення та модернізації фінансової системи, що обумовлює перехід до її нового якісного рівня [1].

Фінансова система змінюється з урахуванням впливу інтеграційних процесів, посилення конкуренції на ринках фінансового капіталу. Необхідним є удосконалення системи оцінки макроекономічних умов, тенденцій у бюджетно-податковій та грошово-кредитній сферах за допомогою якісних і кількісних індикаторів. Основні засади формування фінансово-бюджетної політики на середньострокову перспективу мають враховувати волатильність економічних процесів, обумовлених, в тому числі кон'юктурою на світових ринках та глобалізаційними тенденціями [2].

З огляду на зазначене, важливим є підвищення дієвості та адаптивності фінансового регулювання з використанням міжнародних стандартів і принципів його здійснення. Посилення інституційної спроможності фінансових органів управління, підвищення рівня прозорості їх діяльності сприятиме